במדינה

(המשך מעמוד 7)

עייה. עם זאת הדגיש כי עמד לפניו קושי נוסף, ושזה היה השיקול העיקרי לקיים את החתונה בתחומי הקו הירוק — מיספר המוזמנים. ,אין בכל ההת־נחלויות מקום שיכול להכיל 800 אורחים,' אמר."

לא עלה על דעתו לוותר על המיספר, כדי למנוע בריחה המונית חזרה אל הקו הירוק.

בר־יוסף, חסיד נלהב של ההתנח־לויות, מודה: „לכאורה, התופעה הזאת של ריבוי שמחות מחוץ לשיטחי יש"ע, שהוכרו מזמן כאיזורים מוכים באבנים ובבקבוקי־תבערה, יכולה להתפרש כ־סימן לחולשה..."

לכאורה.

היסטוריה דברי גרומיקו הצעיר

השבוע הודח האיש שקולו השמיע לפני 41 שנים את הבשורה המדהימה, שהביאה להקמת המדינה.

אנדרי גרומיקו התפוטר. ערב יום־הולדתו ה־80 ביקש, כביכול, לצאת

גרומיקו ומשה שרת (1947)
נאום ציוני

לגימלאות. הדיפלומט שבע־המעשים, שכיהן לבסוף כנשיא ברית־המועצות, פרש מן הבימה.

במערב זה לא עורר התרגשות מיוחדת. גרומיקו לא יעורר נוסטלגיה. הוא נודע כאיש־האבן, משרתם של כל האדונים הסובייטיים, מי שהיה פעם „מר ניאט", ואחר־כך אמר כן, ואחר־כך שוב לאו, הכל לפי תהפוכות המדיניות הסובייטית מאז סטאלין ועד גור־באצ'וב.

אבל אצל הוותיקים בישראל מעורר השם גרומיקו זיכרון מסויים מאוד, שכולו חיובי.

נאום ציוני. זה היה ב־1947. האו"ם דן בגורלה של פלשתינה (א"י). הבריטים הודיעו שייצאו מן הארץ, ועל האו"ם היה לקבוע מה לעשות בה.

היה ברור כי ברית־המועצות היא שתכריע. היא שלטה על גוש גדול של קולות, והווטו שלה במועצת־הביטחון יכול היה לשמש מחסום לכל פיתרון שאינו רצוי לה.

בראש ברית־המועצות עמד הדיק־טטור הכל־יכול, סטאלין, אוייב־בנפש של הציונות. שליחתו בארץ, המיפלגה הקומוניסטית הפלסטינית (פק"פ), ש־היתה יהודית בעיקרה, התנגדה מכל וכל לרעיון של חלוקת הארץ והקמת מדינה יהודית. הכל הניחו, כדבר מובן מאליו, שזוהי עמדתה הבלתי־משתנה של מוסקווה.

ואז קרה הדבר שנראה כמו נס מן השמיים. הנציג הצעיר של ברית־המועצות באו"ם, אחרי אנדרי גרומיקו, נאם נאום שהדהים את העולם.

ברית־המועצות, הודיע, תומכת בח־לוקת הארץ בין מדינה יהודית ומדינה ערבית. דבריו נשמעו כנאום ציוני נל־

בעתידה לבית־המישפט טוען ייגאל הורביץ: בל"ל חיפה על הטעיית הציבור בהנפקת חברת „אורן", השייכת לבניו

כאשר יגיעו העתקי הבקשה למתן רשות להתגונן, שהגיש ביום החמישי שעבר השר ייגאל הורביץ, באמצעות עורך־דינו חנינא ברנדס, אל הרשות־לניירות־ערך, תיפתח חקירה רישמית.

בין הטענות שטוען הורביץ נגד בל"ל, הוא חושף פרשה המטי־לה צל חמור על בל"ל.

בנק לאומי פנה לבית־המישפט בתל־אביב בבקשה לחייב את השר ייגאל הורביץ לפרוע ערבות אישית שנתן לבל"ל בסך של כשני מיליון דולר, לעיסקי בניו. ביום האחרון המותר להגשת הבקשה למתן רשות להתגונן, הגיש עורך־הדין ברנדס את הבקשה, המכילה גילויים רבים. השופט אמנון הומינר יחליט בקרוב אם לתת להורביץ רשות להתגונן. אם כן, צפוי בעתיד הרחוק דיון ממושך בשאלה אם הערבות שנתן הורביץ תקפה או לאו.

בבקשה למתן הרשות טוען הורביץ כי ביום ה־6 במאי 1984 חתם עם בניו, יוני ויואב, על הסכם־ערבות, אולם הסכם זה אינו בתוקף. לחילופין, להסכם הערבות, אין כל תוקף מישפטי, שכן הוא נמסר לבנק כתוצאה מפעולה שעשה הבנק תוך הפרת נאמנות, והבנק ידע עליה.

בלי אישור

בתחילת 1984 היתה אורן מבנים בע"מ חברה ציבורית, שהשליטה בה בידי החברות יריב למיסחר ויריב נכסים והשקעות, שהן חברות בבעלות מלאה של בני־הורביץ.

ב־30 במארס 1984 גייסה אורן הון בבורסה, באמצעות הנפקת־מניות. בנק לאומי היה החתם של ההנפקה. זמן קצר אחרי ההנפקה נודע להורביץ כי אורן ערבה לבנק לחובות חברות יריב, וערבות זו מעולם לא אושרה או הובאה לידיעת הדירקטוריון של אורן.

הורביץ דרש ממנהל החטיבה העסקית של בל"ל, ליאון מלו־

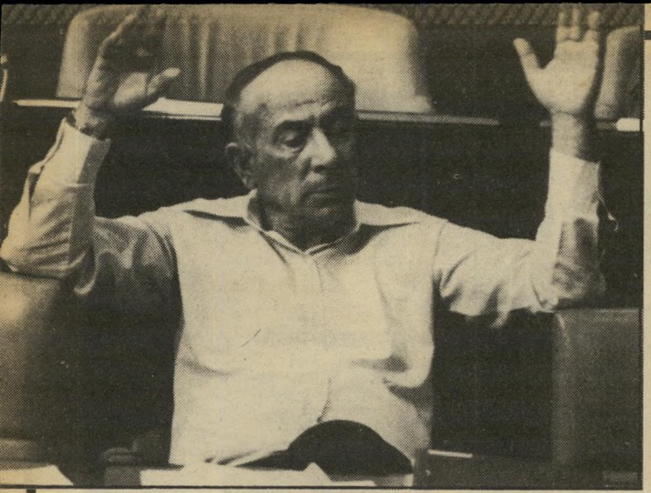

השר הורביץ
אין מה לקחת

מאכט אמר שאם תבוטל ערבות אורן לא יהיו לבנק ביטחונות נאותים לעיסקי חברות יריב, והציע כי בנק דיסקונט ישחרר ממשכנתא את מיגרש המחלבות המאוחדות, וכי לפחות תירשם משכנתא שניה על המיגרש, לטובת הבנק, ועד אז תישאר בידיו הערבות האישית של השר הורביץ. אם תירשם לטובת הבנק משכנתא ראשונה, יבוטלו גם ערבויות בני־הורביץ. אחרי זמן הסכים דיסקונט לרשותם משכנתא שניה על הנכס לטובת בנק לאומי, ונחתם הסכם בין הבנקים.

גלאי־שקר

בסוף 1986 נפגש מרדכי איינהורן, מנכ"ל בל"ל דאז, עם ייגאל הורביץ. בפגישה הביע את דאגת הבנק לרגל מצב עיסקי הבנים, ואמר כי הבנק עשוי לנקוט צעדים לתביעת החובות. הורביץ היפנה את תשומת־לב איינהורן לערבות

גילגול של ערבות

בנציק, לבטל מייד את הערבות של „אורן" וכן „הביע את כעסו על רשלנותו של הבנק, שלא הסב את תשומת־ליבם של הדיר־קטורים ב„אורן", ערב ההנפקה, על קיומו של אותו מיסמך, אשר מעולם לא קיבל את אישורו של הדירקטוריון של „אורן"."

ליאון מלובנציק הציע כי בני־הורביץ יחתמו על ערבות אישית, שתחליף את ערבות אורן, ואמר כי יבקש את אישור הממונה עליו, יעקב מאכט, שהיה באותה עת בחו"ל. השר ייגאל הורביץ הציע שלא להמתין עד לשובו של מאכט וקבלת הסכמתו הוודאית, ומכיוון שגם יוני הורביץ היה בחו"ל, יתנו בינתיים יואב ואביו

עוזי קרן

יפת ואיינהורן
אין מה לדאוג

ייגאל את ערבותם האישית. כאשר ישוב מאכט ילבנו עימו את הנושא.

אחרי כמה ימים הוסיף יוני הורביץ את חתימתו על הערבות.

כאשר חזר מאכט ארצה, התקיימה ישיבה שבה הודה מאכט לפני הורביץ „כי ערבות אורן מקורה בטעות, בכך שבנק לא צריך לקבל לידיו ערבות של גוף ציבורי לטובת בעלי־השליטה בו, ובכך כי הבנק לא הביא לידיעת הדירקטורים באורן, סמוך לפני חתימת התשקיף, דבר קיומה של ערבות אורן."

האישית שנתן בזמנו, ואשר לא הוחזרה לו פיסית, כי היתה על אותו־הטופס כמו ערבויות בניו. איינהורן השיב כי אין לו מה לדאוג, שכן הורביץ אינו ערב כלפי הבנק.

זמן מה לאחר מכן שלח הבנק התראה לבני־הורביץ, ולא שלח לשר ייגאל הורביץ.

אחרי מישלוח ההתראה התחלפה הנהלת הבנק, וכמה חודשים לאחר שנכנסה לתפקידה ההנהלה החדשה קיבל הורביץ מיכתב שבו התבקש יחד עם בניו לשלם את הערבות.

השר הורביץ השיב כי הערבות בטלה, ואין עליו לפרוע דבר. הוא הציע כי הוא עצמו, וכן גם מאכט ואיינהורן, ייחקרו בגלאי־שקר, שתוצאותיו יסייעו לבנק לקבוע עמדה, כדי שלא להגיש תביעה נגד הורביץ ערב הבחירות ולגרום לו נזק.

הבנק סירב, והחליט להגיש את התביעה, למרות שידע כי אין להורביץ נכסים או רכוש.

יגאל לביב

הב. היהודים, אמר, הם קורבנות הנא־צים, ולשרידים מגיעה מדינה משלהם.

על הקומוניסטים בארץ נפל הנאום כרעם ביום בהיר. הם נאלצו לשנות את דעתם ממש מרגע לרגע. מאז הפכו תומכים נלהבים בחלוקת־הארץ, עד עצם היום הזה.

נס מן השמיים. מובן שגרומיקו לא היה אלא שופרו של סטאלין.

מדוע שינה סטאלין את דעתו?

היה לכך בסיס הגיוני מעשי. הארץ היתה בידי הבריטים. הבריטים היו בעלי־הברית של האמריקאים. באותם הימים נבע האיום העיקרי על ברית־המועצות משרשרת של טילים בעלי טווח קצר ובינוני, לאורך גבולותיה, שיכלו להנחית פצצות גרעיניות על השטח הסובייטי.

בסיס בריטי בארץ־ישראל היווה על כן סכנה לברית־המועצות. מדינה יהו־דית היתה עדיפה על כך.

כך נוצר מצב בינלאומי שנראה בדיעבד כמו נס: ארצות־הברית וברית־המועצות התחרו ביניהן על הזכות לעזור לישראל, להכיר בה כאשר קמה ולספק לה סיוע. הגוש הסובייטי חימש את גדודי ההגנה וצה"ל במילחמת־העצמאות. הדיפלומטיה הסובייטית עזרה לישראל באו"ם. ברית־המועצות הקדימה את ארצות־הברית כאשר הכירה בישראל דה־יורה, מייד עם הקמת המדינה.

„מר ניאט". כעבור שנים מעטות חלף הנס. סטאלין פנה שוב נגד ישראל — אם מפני שישראל הפכה פרו־מערבית לגמרי, אם מפני שהכיר בחשיבות התנועה הלאומית הערבית העולה.

גם לגבי ישראל הפך אז אנדרי גרומיקו שוב „מר ניאט".